

ZPRÁVA O AKTUÁLNÍM VÝVOJI V POSTAVENÍ FARÁŘŮ ČCE

Synodní rada předložila 3. zasedání 34. synodu v r. 2017 materiál na téma *Postavení farářů v ČCE aneb farář, a kde ho seženeme?* Na základě tohoto dokumentu vyvolal synod svým usnesením č. 27 rozhovor na úrovni sborů (staršovstev) a seniorátů (konventů). Výsledky těchto rozhovorů byly sumarizovány a předloženy 4. zasedání 34. synodu (r. 2018). Tento synod svým usnesením č. 29 uložil:

1. *sborům, aby dbaly na časté přímlybné modlitby za kazatele nové i stávající;*
2. *staršovstvům, aby věnovala zvýšenou péči svým kazatelům, dbala na vzájemně otevřené vztahy, dopřávala jim čas na zasloužený odpočinek a na rodinný život, podporovala je v jejich dalším vzdělávání a využívání supervize;*
3. *synodní radě, aby ve spolupráci se svými poradními odbory dbala na připomínání výzev mladým lidem i lidem středního věku ke studiu teologie, zejména při celocírkevních kurzech, setkáních, sjezdech;*
4. **synodní radě, aby synod v roce 2021 informovala o aktuálním vývoji v postavení farářů ČCE.**

Synodní rada nyní předkládá synodu následující zprávu.

Péče o faráře, farářky, jáhny a jáhenky je dlouhodobý a komplexní proces, kterému se ČCE intenzivně věnuje dlouhou dobu.

Co se podařilo

Byl dopracován systém vzdělávání, a to včetně [vzdělávání celoživotního](#).

Na tento synod podává synodní rada návrh na povolání nové studentské farářky ETF UK Jany Hofmanové. Oproti minulosti navyšujeme úvazek tak, aby byla posílena vazba mezi fakultou a církví, stejně jako intenzita práce se studenty.

Rozpracována je i inventura kvalifikačních předpokladů kazatelů, a také inventura cílů v přípravě kazatelů, která má sloužit k následnému rozhovoru s ETF o celém procesu bohosloveckého vzdělávání. Od tohoto rozhovoru si slibujeme, že pomůže odhalit případné deficity tohoto procesu.

Do rámce vikariátu byla nově zařazena témata, která se týkají jak praktických záležitostí (administrativních, právních, hospodářských), tak i věcí vztahových, osobních a pracovních (specifika farářského povolání, farář a rodina, time management).

Rozpracován je z podnětu Komise pro vikariát a jáhenskou praxi návrh rozšíření vikariátu a jáhenské praxe, a to nejen co se týče délky, ale i dalších témat.

Zcela novým prvkem v péči o kazatele bylo od 1. 1. 2020 zřízení místa celocírkevního kazatele pro duchovenskou službu, na něž byl synodem povolán Zvonimír Šorm. Bratr Šorm navštěvuje kazatele naší církve, aby s nimi mluvil o jejich osobní situaci, farářské službě, o situaci v jejich sborech i o stavu sborů obecně, aby jim prostředkoval informace i ohledně procesu přechodu církve na samofinancování (projekt regionálních sborů, rozvojový plán sboru). Zároveň zprostředkovává kontakty a poskytuje poradenství sborům v procesu hledání faráře. Všímá si i konkrétních ujednání mezi sbory a faráři co se týče bydlení kazatelů. Kromě toho má každý kazatel/ka možnost sám bratra Šorma pozvat, aby s ním prohodil jak pracovní, tak i osobní záležitosti. Od počátku své služby takto hovořil bratr Šorm s více než sto faráři a farářkami, někde i se zástupci staršovstev.

Domníváme se, že zřízení místa celocírkevního kazatele pro duchovenskou službu bylo významným momentem pro kvalitnější a ucelenější péči o kazatele a kazatelky.

Kazatelům a kazatelkám je církví poskytována – nejen v rámci celoživotního vzdělávání – nabídka různých kurzů, které jsou jak vzdělavatelného charakteru, tak také umožňují vzájemné sdílení radostí i starostí farářské profese.

Jako prevence proti syndromu vyhoření umožňuje církev vybrat si každoročně 14denní volno pro osobní sebevzdělávání a jednou za pět let tříměsíční studijní volno. V rámci církve taktéž fungují interní supervizoři, kterých mohou kazatelky a kazatelé využít, i s výhodou církevní finanční dotace na tuto supervizi.

K péči o faráře patří i snaha o zvýšení mezd kazatelů, které se postupně uskutečňuje tak, aby v roce 2028 dosáhla mzda faráře 1,2 násobku mediánu mezd v ČR. Stejně tak k nim patří i benefity v podobě příspěvku na stravné či příspěvku na penzijní připojištění či životní pojištění.

K pomoci kazatelům, kteří se připravují na odchod do penze do roku 2028, a pracovali v církvi více než 30 let, slouží finanční výpomoc ve výši až 200 tis. Kč, o kterou je možno si požádat jako o [příspěvek na zajištění budoucího bydlení](#).

Malá statistika

Co se týče odchodů farářů ze služby, za posledních pět let odešlo cca 65 kazatelů, z toho 46 do důchodu a 19 do jiných zaměstnání. Z těchto 19 pak 1 odešel do Diakonie ČCE, 3 na ETF UK, 2 do kaplanské služby, 1 do duchovenské služby v zahraničí. 12 jich odešlo mimo širší rámec ČCE.

Do služby naopak nastoupilo 23 kazatelů a kazatelek.

Jaký je výhled

V dalších pěti letech je třeba počítat s odchodem zhruba 60 kazatelů a kazatelek do důchodu. A s nástupem asi 20.

Odchody do jiných zaměstnání lze těžko předvídat, ale v nějaké míře s nimi musíme i nadále počítat. Důvody však budou velmi různé – od osobních, přes ty, které souvisejí s náročností farářského povolání, až po ty, které souvisejí s neutěšeným stavem některých sborů a s nepovzbudivou prací na nich.

Ohledně budoucího výhledu je sice třeba počítat i se změnou počtu sborů, ovšem také s tím, že ve větších regionech může sloužit více kazatelů a kazatelek na jednom sboru.

Shrnutí

Závěrem můžeme konstatovat, že péče o kazatele a kazatelky naší církve se podstatně zlepšila. Jde správným směrem. Dokonce jsme v průzkumu v rámci jedné diplomované práce byli vyhodnoceni, co se týče péče o duchovenské pracovníky a prevence syndromu vyhoření, jako jedni z těch, kdo v hledání péče o své duchovní postoupili nejdále.

V této péči ovšem není možné ustát. Především v oblasti práce kazatelů na sborech, v jejím jasnějším vymezení a ohraničení. Je třeba dále hledat odpověď na otázku, jaká jsou očekávání a nároky sborů. Někde jsou nepřiměřené, jinde se kazatelům a kazatelkám nedaří realizovat to, k čemu byli povoláni, častokrát proto, že sbor je spokojen se současným stavem, a co je navíc, buď nevyžaduje, nebo někde i odmítá.

Budeme také muset hlouběji reflektovat změny ve společnosti a změny způsobu, stylu a rytmu života, a to právě vzhledem ke sborovému životu. Žijeme jiným tempem a zvykli jsme si na jiné životní podmínky, než měly předchozí generace.